

Dosarul nr. 3ra-569/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Gheorghe Stratulat)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Natalia Simciuc, Ion Țurcan, Iurie Cotruță)

DECIZIE

05 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul depus de Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Ipati împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului de Poliție Dubăsari cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcția anterior deținută, achitarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț, și s-a menținut hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins acțiunea depusă de Alexandru Ipati,

constată:

La 21 noiembrie 2016, Alexandru Ipati a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare IGP al MAI) și Inspectoratului de Poliție Dubăsari (în continuare IP Dubăsari) cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcția anterior deținută, achitarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că, în luna februarie 2008, pe când deținea funcția de inspector al poliției criminale din cadrul Inspectoratului de Poliție Criuleni, din Izolatorul de detenție preventivă au evadat 3 deținuți, care se dețineau în stare de arest pentru săvârșirea unor infracțiuni grave și deosebit de grave.

După efectuarea unor măsuri de investigație întreprinse de către organele de poliție, unele persoane suspectate în tănuirea celor evadați din locul de deținere au declarat că, au fost maltratate de colaboratorii de poliție, inclusiv și de către Alexandru Ipati. Astfel, pentru aceste presupuse fapte, de rând cu alți polițiști, Alexandru Ipati a fost pus sub urmărirea penală.

Prin sentința din 28 septembrie 2012 a Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău, care a fost menținută prin decizia din 13 noiembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, Alexandru Ipati a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunilor imputate, din motiv că faptele acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii, iar pe alt capăt de învinuire procesul a fost încetat din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Prin decizia din 27 mai 2014 a Curții Supreme de Justiție [...] s-au admis recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli și partea vătămată Morari Anatoli, s-a casat parțial decizia din 13 noiembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău în partea achitării *inter alia* a inculpatului Alexandru Ipati în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) și e), 327 alin. (1), 332 alin. (1) din Codul penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin decizia din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul acuzatorului de stat și al părții vătămate Anatolie Morari, s-a casat sentința din 28 septembrie 2012 a Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău, și fiind rejudecată cauza s-a pronunțat o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Alexandru Ipati a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 309¹ alin. (3) lit. c) și e), art. 328 alin. (2) lit. c) din Codul penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe un termen de 4 ani, iar pe art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) din Codul penal, a fost eliberat de pedeapsa penală și dispusă încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Distinct acestor circumstanțe, pe perioada investigațiilor și cercetării judiciare a cauzei penale de învinuire a sa, nu a întrerupt raporturile de muncă în cadrul IGP al MAI.

Totodată, în această perioadă, atât el personal, cât și membrii familiei sale au fost hărțuiți de pretinsele părți vătămate și de către sursele mass-media, motiv din care a suportat o criză pe fon neuro-psihologic, primind periodic tratament în instituțiile medicale din țară și de după hotarele țării,

La fel, reclamantul a evocat că, la momentul pronunțării deciziei de condamnare din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău se afla peste hotarele țării și a fost contactat telefonic de către soția sa. Aceasta i-a comunicat că a fost invitată la locul lui de muncă, la Inspectoratul de Poliție Dubăsari, unde un angajat i-a explicat că condamnarea sa denigrează imaginea MAI și, pentru a facilita situația la acel moment, soției i-au spus că este necesar să depună din numele lui Alexandru Ipati un raport, întocmit cu data din urma condamnării sale.

Astfel, soția sa a transcris textul raportului din modelul care i-a fost prezentat, care *de facto* s-a dovedit a fi un raport la eliberare din organele de poliție din propria inițiativă, însă nu l-a semnat, deoarece acesta reprezintă o manifestare de voință a salariatului Alexandru Ipati și urmează a fi semnat personal de către acesta.

Sub acest aspect reclamantul a menționat că, angajatorul nu i-a comunicat ordinul de concediere, iar drept urmare nu cunoștea de faptul când exact a fost eliberat din cadrul IGP al MAI, precum și temeiul eliberării. Mai mult ca atât, nici la încetarea raporturilor de muncă și nici până în ziua depunerii acțiunii în judecată nu i-a fost eliberat carnetul de muncă.

Or, reieșind din circumstanțele de fapt, considera că angajatorul a procedat conform prevederilor articolului 55 alin. (9) din Legea nr. 320 din 27 decembrie

2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, și a fost suspendat din funcție pentru perioada examinării cauzei penale. În realitate, însă, angajatorul nu a purces la această procedură.

În altă ordine de idei, reclamantul a relevat că, pe parcursul anilor 2015-2016, a suportat câteva tratamente și a lucrat peste hotarele țării, revenind acasă doar după pronunțarea deciziei din 30 iunie 2016 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a casat decizia de condamnare din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

De asemenea, Alexandru Ipati a notat că, a întreprins mai multe încercări de a afla starea lucrurilor la serviciu, însă acestea s-au soldat fără succes.

Astfel, la 08 noiembrie 2016, s-a adresat Inspectoratului de Poliție Dubăsari, pentru a-i fi adus la cunoștință ordinul prin care au fost suspendate raporturile de muncă, pentru a fi repus în drepturi, conform prevederilor articolului 55 alin. (10) din Legea 320 din 27 decembrie 2012, adică după scoatere de sub urmărirea penală ori achitare să fie repus în toate drepturile anterioare, compensându-i-se și cele de care a fost privat pe perioada suspendării din funcție. Însă, drept răspuns la această cerere, i-a fost prezentat extrasul din ordinul nr.802ef. din 13 noiembrie 2015, potrivit căruia contractul individual de muncă al lui Alexandru Ipati și raporturile de serviciu în cadrul IGP al MAI au încetat, la depunerea cererii personale a salariatului.

În acest sens, reclamantul a indicat că raporturile de muncă cu IGP al MAI au fost întrerupte în baza cererii personale, care în realitate nu a fost scrisă de către el. În atare circumstanță, sunt aplicabile prevederile articolului 89 alin. (1) din Codul muncii, deoarece a fost eliberat nelegitim din serviciu.

Referitor la termenul înaintării acțiunii, reclamantul a opinat că, acesta urmează a fi calculat în baza principiului general, din momentul în care a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

În această ordine de idei, reclamantul Alexandru Ipati a solicitat admiterea acțiunii, anularea ordinului nr. 802ef. din 13 noiembrie 2015 emis de IGP al MAI; restabilirea sa în funcția deținută, cu toate consecințele de rigoare; obligarea IGP al MAI să-i achite despăgubirile pentru absența forțată de la muncă, precum și compensarea cheltuielilor suplimentare; și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind nefondată acțiunea depusă de Alexandru Ipati (f.d. 112, 120-126).

Prin decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț, și s-a menținut hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 153, 154-162).

Prima instanță și instanța de apel și-au argumentat concluziile prin faptul că, la 11 noiembrie 2015, Alexandru Ipati a depus un raport prin care a solicitat, în baza articolului 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012, eliberarea din serviciul în cadrul IGP al MAI, începând cu data de 16 noiembrie 2015 (f.d. 41).

Astfel, prin prisma articolului 195 din Codul civil, acest raport este un act juridic civil care manifestă voința de a stinge/întrerupe drepturile și obligațiile de muncă.

Mai mult decât atât, reclamantul nu a probat faptul că raportul de încetare a serviciului în Poliție și a contractului individual de muncă nu a fost depus personal de către Alexandru Ipati sau că ar fi fost întocmit sub presiune și/sau influență psihologică.

La 15 martie 2019, Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț, a depus recurs împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 170-174).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel eronat a constatat că, la 11 noiembrie 2015, Alexandru Ipati a depus un raport prin care a solicitat încetarea raporturilor de muncă în cadrul IGP al MAI, la propria inițiativă. Or, unul din argumentele de bază pe care se întemeiază acțiunea este faptul că reclamantul-recurent neagă depunerea unui asemenea raport, însă instanțele inferioare au neglijat totalmente acest argument și l-au lăsat fără apreciere.

În acest sens, instanța de apel a ignorat și declarațiile martorului Liliana Ipati, care a declarat și confirmat faptul că, a fost chemată la Inspectoratul de Poliție Dubăsari, unde i s-a solicitat să depună în numele soțului său, Alexandru Ipati, raport de încetare a serviciului în poliție. Totodată, martorul a declarat că, deși a întocmit o asemenea cerere, nu a semnat-o.

În asemenea circumstanțe, angajatorul nu a probat faptul că, salariatul și-a manifestat personal, benevol și neviciat voința de a se elibera din serviciu la propria inițiativă.

Succesiv, reprezentantul recurentului a menționat că instanța de apel nu s-a expus asupra solicitării lui Alexandru Ipati de a dispune efectuarea expertizei grafoscopice. Dealtfel, o asemenea cerere a fost depusă și în prima instanță, însă a fost respinsă prin încheierea din 26 iunie 2018, iar instanța de apel nu a efectuat un control judiciar a acesteia, deși în cererea de apel Alexandru Ipati și-a manifestat dezacordul cu această încheiere.

Totodată, instanța de apel în mod eronat a concluzionat precum că la materialele cauzei a fost administrat un înscris, semnat olograf de către Alexandru Ipati, prin care se confirmă că în urma încetării serviciului în poliție acestuia i-a fost eliberat carnetul de muncă. Or, la materialele cauzei nu se regăsește un asemenea înscris. Mai mult decât atât, faptul neeliberării carnetului de muncă se confirmă și prin declarațiile martorului Vitalie Catan, care a declarat că el personal a ridicat carnetul de muncă al lui Alexandru Ipati, fără a avea împuterniciri în acest sens.

În această ordine de idei, recurentul Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț, a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Prin încheierea din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat admisibil recursul depus de Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-au transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

Examinând recursul declarat, completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei în Curtea de Apel Chișinău, din considerentele ce succed.

În debut, Colegiul consideră oportun de a învedera că, în data de 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

În această consecvență este notabil că potrivit articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, procedura de contencios administrativ dedusă judecării în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018. Or, din înțelesul logico-juridic al articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ rezultă cert că, procedurile de contencios administrativ care au fost inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, însă nu au fost finalizate, se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a Codului administrativ, conform prevederilor Legii nr. 116 din 19 iulie 2018.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În debutul analizei sale, Colegiul consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac vs. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit căreia, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

Astfel, efectuând controlul judiciar al deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție vedește că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și s-a abținut de a da un răspuns special și explicit la criticile apelantului Alexandru Ipati manifestate față de încheierea din 26 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, circumstanță care în esență a succedat adoptarea unei soluții nemotivate, rezultate din încălcarea și aplicarea în mod eronat a normelor de drept material pertinente speței.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera că legislația procedural-civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătoria fondului sunt datorii să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens, legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune două limite raționale: *tantum devolutum quantum appellatum*, adică instanța de apel

rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și *tantum devolutum quantum iudicatum*, unde instanța de apel, efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărât prima instanță și din acest motiv instanța de apel, nu poate fi pusă în situația de a soluționa cereri care nu au fost formulate în fața primei instanțe, adică cereri absolut noi prin care să se invoce pretenții noi.

Astfel, respectând principiile dreptului procesual civil, instanței de apel îi revine o deosebită atenție de a determina toate componentele acțiunii civile, și în special obiectul acțiunii civile și temeiurile acesteia. Or, reieșind din acestea, urma a fi stabilit obiectul probațiunii, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului, precum și identificarea subiecților raportului material-litigios.

Reieșind din această premisă, instanța de apel avea obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate de apelant în fața acestei instanțe. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Este inadmisibil ca un motiv de apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale sau să fie omis de către instanța de apel. Astfel, instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Sub acest aspect, Colegiul constată că, în speță, depunând cererea de apel împotriva hotărârii din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț și-a manifestat dezacordul și cu încheierea din 26 iunie 2018 a Judecătoresei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins cererea sa cu privire la dispunerea efectuării expertizei grafoscopice (f.d. 132).

În acest sens, apelantul a invocat că în opinia sa „... prima instanță din oficiu, substituind competența expertului, a constatat că scrisul aparține lui Alexandru Ipati, iar emiterea unei astfel de încheieri duce la încălcarea dreptului său la un proces echitabil... ”.

Efectuând o analiză a memoriului din decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care a format poziția instanței cu privire la soluția adoptată, Colegiul constată că instanța de apel a omis să dea un răspuns cert și explicit criticilor formulate de apelant față de încheierea din 26 iunie 2018 a Judecătoresei Chișinău, sediul Centru.

Cu atât mai mult că, însăși în dispozitivul încheierii din 26 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, este indicat expres că „încheierea separat nu se supune niciunei căi de atac, însă poate fi atacată odată cu fondul cauzei”.

În acest sens Colegiul învederează că, în conformitate cu prevederile articolului 359 din Codul de procedură civilă, încheierile emise în primă instanță nu pot fi atacate cu apel decât o dată cu hotărârea, cu excepția încheierilor care pot fi atacate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile specificate la art. 423. (2) Apelul declarat împotriva hotărârii se consideră declarat și împotriva încheierilor date în cauza respectivă, chiar dacă au fost emise după pronunțarea hotărârii și dacă atacarea încheierii nu se menționează în cererea de apel.

Din structura logico-juridică a normei precitate rezultă că, exercitarea de către participanții la proces a căilor de atac prevăzute de lege împotriva hotărârilor se extinde și asupra încheierilor date în pricina respectivă, chiar dacă atacarea încheierii nu se menționează direct în cererea de apel sau recurs.

În atare circumstanțe se ajunge la concluzia că instanța de apel nu a exercitat controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra acțiunilor primei instanțe față de care apelantul și-a manifestat dezacordul în apel. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău s-a abținut de a da răspuns la întrebările formulate de apelant în privința temeiului încetării raporturilor de muncă.

La capitolul dat Colegiul consideră oportun de a nota că, în condițiile din speță, raporturile de muncă între IGP al MAI și Alexandru Ipati au fost încetate în baza raportului depus de Alexandru Ipati, la 11 noiembrie 2015, în temeiul articolului 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012, la cererea personală a salariatului (f.d. 41).

Instanța de apel, însă, efectuând o nouă examinare în fond a cauzei (*tantum devolutum quantum iudicatum*) a ignorat cel mai important argument invocat de reclamant în susținerea poziției sale procesuale, și anume faptul că raportul din 11 noiembrie 2015 nu a fost depus de către dânsul personal, ci de către o persoană terță necunoscută.

Respectiv, odată ce reclamantul a invocat că nu și-a manifestat personal, benevol și neviciat voința de a înceta serviciul în Poliție la propria inițiativă, instanța investită cu judecarea cauzei avea obligația pozitivă de a verifica acest fapt. Or, Alexandru Ipati și-a întemeiat poziția de apărare procesuală pe faptul că semnătura olografă de pe raportul din 11 noiembrie 2015 (f.d. 41) nu a fost aplicată de către dânsul și a fost falsificată.

La caz, este remarcabil că, în condițiile speței, manifestarea consimțământului lui Alexandru Ipati de a înceta serviciul în Poliție la propria inițiativă urmează a fi personală și neviciată. Or, conform articolului 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 (în redacția în vigoare la 11 noiembrie 2015), încetarea serviciului în Poliție, precum și a contractului individual de muncă al polițistului, poate avea loc la depunerea cererii personale.

Din sensul logico-juridic al normei precitate rezultă înafara oricărui dubiu că dreptul salariatului de a depune cerere de încetare a raporturilor de muncă este unul personal, iar drept consecință nu poate forma obiectul unor raporturi de reprezentare. Respectiv, manifestarea voinței la încetarea raporturilor de muncă urmează să fie exprimată nemijlocit și personal de către salariat și nicidecum de către o terță persoană.

Astfel, la examinarea cauzelor ce au ca obiect declararea nulității actului de demisie, instanța trebuie să verifice faptul dacă voința exprimată în cererea de demisie coincide cu voința reală a salariatului. Iar, în situația în care reclamantul susține că cererea de demisie a fost depusă la insistența angajatorului sau și mai grav dacă a fost depusă de către o altă persoană, instanța de judecată trebuie să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica voința reală a salariatului.

Respectiv, în condițiile din speță, chestiunea cu privire la constatarea faptului „dacă scrisul și/sau semnătura atribuită unei persoane a fost executată de aceasta” este o examinare criminalistică a scrisului și care are ca scop principal identificarea scriitorilor. Cercetarea unei scripturi se desfășoară după criterii științifice întru stabilirea identității autorului pe cale indirectă.

Or, în conformitate cu prevederile articolului 148 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artisanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecțiilor departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Prin urmare, stabilirea faptului dacă semnătura olografă aplicată din numele lui Alexandru Ipati pe raportul din 11 noiembrie 2015 a fost realizată personal de către acesta poate fi efectuată doar în urma unei cercetări științifice – expertize criminalistice a scrisului (grafoscopică/grafică).

Sintetizând ipotezele relevate supra, instanța de recurs consideră că instanțele inferioare în mod arbitrar au conchis că „la caz a dovedit că Alexandru Ipati benevol și-a manifestat dorința de demisie și că cererea de demisie a acestuia nu a fost scrisă sub presiunea administrației”.

Or, concluziile asupra faptului dacă simbolurile grafice (scriptice) din raportul întocmit la 11 noiembrie 2015 au fost executate de către Alexandru Ipati țin de competența exclusivă a specialiștilor licențiați în domeniul cercetărilor științifice ale scripturilor, și nicidecum de competența instanțelor judecătorești.

În atare circumstanțe Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel a judecat formal cauza, fapt ce constituie o violare a articolului 6 §1 CEDO și a dreptului apelanților la un proces echitabil. Or, articolul 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă prescrie în mod imperativ că, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La aspectul dat este imperioasă jurisprudența CtEDO în cauza Hiro Balani vs. Spania, în care Înalta Curte a notat că, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 §1 din CEDO.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

La caz este evident că, circumstanțele constatate de instanța de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise. Or, instanța de apel s-a abținut de a da răspuns la întrebările formulate de apelant în cererea de apel.

În circumstanțele date, instanța de recurs este în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții date de Curtea de Apel Chișinău și de a verifica temeinicia și legalitatea acestei soluții.

Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide temeinicia recursului declarat de Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț, împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, deoarece soluția instanței de apel este bazată pe neelucidarea circumstanțelor speței și este adoptată cu încălcarea normelor de drept material.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, dictată de concluzii nemotivate și nu a elucidat toate circumstanțele pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de Alexandru Ipati, reprezentat de avocatul Sergiu Cernomoreț, cu casarea integrală a deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei instanței de apel, pentru o nouă judecare în ordine de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de circumstanțele constatate și concluziile deduse de instanța de recurs și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței, precum și cercetarea multiaspectuală a suportului probator și să răspundă la toate argumentele invocate în apel.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) și art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se casează integral decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva